

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Протокол від 30.06.2016 р. № 13

Голова Вченої ради

В. М. Бабаєв

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>третій (освітньо-науковий)</u>
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>доктор філософії</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>074 «Публічне управління та адміністрування»</u>

Харків
2016

Загальні положення

Вступ до аспірантури Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова здійснюється за спеціальністю 074 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 07 “Управління та адміністрування”. Програму вступного іспиту до аспірантури з іноземних мов розроблено згідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)” від 23 березня 2016 року № 261, в якій зазначається, що одним із вступних випробувань є вступний іспит зі спеціальності. Освітня програма підготовки докторів філософії за спеціальністю 074 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” зорієнтована на формування таких спеціальних (фахових) компетенцій:

- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати наукове дослідження фундаментального та/або прикладного спрямування з проблем публічного управління та адміністрування;
- спроможність аналізувати, оцінювати та порівнювати різноманітні теорії, концепції та підходи з предметної сфери наукового дослідження, робити відповідні висновки, надавати пропозиції та рекомендації;
- здатність формулювати та вирішувати сучасні наукові й практичні проблеми, організовувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність за обраним напрямом;
- пошук, оброблення, аналіз і контекстуалізація значного обсягу наукової інформації з різних джерел, інтерпретація результатів наукових досліджень;
- виконання оригінальних наукових досліджень з питань публічного управління та адміністрування на високому фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, з акцентом на актуальних загальнодержавних проблемах з використанням новітніх методів науково пошуку;
- знати провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу;
- використання принципів наукової методології у науково-дослідницькій діяльності при написанні науково-дослідної роботи;

- аналізувати світоглядні проблеми на підставі критичного залучення масиву аргументів щодо тих чи інших філософських концепцій, явищ і процесів навколишньої дійсності;
- приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів державного управління, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей;
- уміння дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки.

Перелік проблемних питань для іспиту

Виходячи із означеного вище, вступний іспит до аспірантури Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова здійснюється за спеціальністю 074 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” має на меті виявити і оцінити наявні у вступника знання з таких проблемних питань:

- закономірності, особливості, тенденції й основні чинники розвитку публічного управління та адміністрування;
- доктрини, концепції, теорії публічного управління та адміністрування, світові тенденції їх розвитку та порівняльний аналіз;
- публічне управління як система; методи дослідження, типологія систем публічного управління, їх моделювання й оптимізація; національні традиції та вітчизняний досвід розбудови системи публічного управління та адміністрування;
- сучасні моделі (теорії, концепції) підвищення ефективності публічного адміністрування;
- взаємовідносини держави та суспільства, державної влади з політичними партіями, об’єднаннями громадян, неурядовими організаціями;
- публічне управління як теорія і практична діяльність щодо узгодження груп інтересів, формування органів влади;
- вдосконалення системи державного стратегічного планування та прогнозування з метою виявлення і запобігання виникненню кризових ситуацій;
- теоретико-методологічні засади формування ефективної системи забезпечення національної безпеки і оборони;

- забезпечення ефективної координації діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб;

- підвищення ефективності роботи антикорупційних підрозділів, створених в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, та вдосконалення механізму антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів;

- децентралізація та реформа публічної адміністрації;

- теоретичні підходи до вдосконалення організаційно-правового механізму комунікативної діяльності місцевих органів влади;

- концептуальні засади реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні;

- запровадження нових принципів та механізмів служби в органах місцевого самоврядування на основі європейських принципів публічної служби;

- побудова ефективної системи центральних органів виконавчої влади з метою усунення функціональних конфліктів чи дублювання повноважень;

- впровадження повноцінного електронного урядування, врегулювання адміністративних процедур;

- запровадження сучасних інструментів управління персоналом у системі державної служби, реформування системи професійного навчання державних службовців;

- нормативно-правове забезпечення державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в країнах Європейського Союзу: досвід для України;

- підвищення ефективності управління державними інвестиційними видатками: відбір інвестиційних проектів на конкурсній основі, надання пріоритету проектам із спільним фінансуванням, зокрема з міжнародними партнерами;

- розвиток високотехнологічних виробництв, індустріальної та інноваційної інфраструктури, запровадження механізмів комерціалізації результатів наукових робіт і трансферу технологій з метою розвитку національних наукових центрів.

Зміст вступного іспиту

Кожен із вступників отримує білет, у якому містяться три проблемні питання зі спеціальності 074 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 07 “Управління та адміністрування”. Протягом наступних 30

хвилин вступник має стисло у письмовій формі викласти своє бачення щодо змісту отриманих питань.

Після чого в усній формі викласти зміст отриманих питань приймальній комісії. Усна доповідь вступника триває не більше 10 хвилин.

Вступник має надати ґрунтовні відповіді на додаткові запитання членів приймальної комісії, які виникли під час прослуховування його доповіді. Кількість додаткових питань та час відповідей на них не обмежені.

Критерії оцінки

Оцінка за іспит зі спеціальності 074 “Публічне управління та адміністрування” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” складається:

- вміння вступника розкрити зміст питань, позначених в екзаменаційному білеті, повнота та коректність відповіді (30 балів);

- вміння показати взаємозв'язок теорії і практики публічного управління з означеної проблематики (30 балів);

- вміння логічно мислити, науково аргументувати власну точку зору, доводити аргументи на підтвердження власних висновків і пропозицій (30 балів);

- вміння використовувати під час відповіді посилання на емпіричну інформацію (соціально-економічну статистику, результати соціологічних та експертних досліджень, соціальні факти тощо) (10 балів).

Оцінка “відмінно” 80-100%
Оцінка “добре” 65-79% ,
Оцінка “задовільно” 51-64% .

Результат екзамену, що складає менше 51% від загальної оцінки, вважається незадовільним.

Список рекомендованої літератури до вступного іспиту зі спеціальності

Нормативні акти:

1. Конституція України (зі змінами) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

3. Закон України «Про державну службу» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
5. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
7. Закон України «Про засади державної мовної політики» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>
8. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
10. Закон України «Про основи національної безпеки» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
11. Закон України «Про політичні партії в Україні» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14?test=XX7MfyrCSgkyJJ6IZiXgFBcPHI40As80msh8Ie6>
12. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Навчальна та наукова :

14. Адміністративне право України. Академічний курс. У 2-х т.: Підручник. Т.1. Загальна частина. – К.: Юридична думка, 2004. — 584 с.
15. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній. - К.: Міленіум, 2003. - 256 с.
16. Боссарт Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Д. Боссарт, К. Деммке; Пер. з англ. Шаленко О.М.– К.: Міленіум, 2004.– 128 с.
17. Бостан С.К., Тимченко С.М. Державне право зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 504 с.

18. Буник М.З. Основи аналізу державної політики [Текст] : навч. посіб. / М. З. Буник ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. - 125 с.
19. Воронкова В.Г. Менеджмент в державних організаціях: Навч. посіб. – К.: Професіонал, 2004.– 256 с.
20. Гладкий О. В. Менеджмент регіонального розвитку : навч. посіб. / О. В. Гладкий. – К. : Академвидав, 2013. – 248 с.
21. Глосарій Програми розвитку ООН [Електронний ресурс] / Режим доступу:
<http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/Default.aspx>
x
22. Голубь В. Політико-адміністративні реформи як реалізація нової управлінської парадигми: європейський вимір і Україна: навч.-метод. матеріали / В.Голубь. - К.: НАДУ, 2009. - 52 с.
23. Гуманізація публічної служби в Україні: науково-практичні засади [Текст] : колектив. монографія / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. - Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. - 254 с.
24. Дзюндзюк В.Б. Ефективна діяльність публічних організацій: монографія. –Харків: Вид-во ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
25. Демократичне урядування і публічне адміністрування: проблеми вимірювання і аудиту: наук.-метод. Посіб / Колодій А.Ф., Буник М.З., петровський П.М. та ін.. – К.: НАДУ, 2011. – 56 с.
26. Державна служба: підручник у 2 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України; ред. кол. Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Одеса: НАДУ, 2013.
27. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. - Т. 2. - 324 с.
28. Державне управління та державна служба: Словник-довідник. / Уклад. Оболенський О.Ю.– К.: КНЕУ, 2005.– 480 с.
29. Дрешпак В.М. Комунікації в публічному управлінні [Текст] : навч. посіб. / В. М. Дрешпак ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Каф. інформ. технологій та інформ. систем. - Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. - 168 с.
30. Європейська інтеграція: Навч. посібник / Кол. авт.; за заг. ред. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 464 с.

31. Енциклопедія державного управління. У 8 т. - Т. 8: Публічне урядування / наук.-ред. Кол.: В.С. Загорський [та ін.] - Львів: ЛРІДУ, НАДУ, 2011. - 712 с.
32. Ірхін Ю.Б. Діагностика та розвиток професійних управлінських і лідерських здібностей державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування в Україні [Текст] : навч. посіб. / Ю. Б. Ірхін, В. Л. Федоренко ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. Л. Федоренка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Швейцар.-укр. проект "Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO". - Київ : Ліра-К, 2015. - 114 с.
33. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. – 510 с.
34. Клименко І. В. Електронні послуги : навч. посіб. / І. В. Клименко ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – К. : НАДУ при Президентові України, 2014. – 100 с.
35. Коваленко М.А., Кругла Н.А., Радванська Л.М., Швороб-Херсон Г.М. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. – Херсон: Олді-плюс, 2004. – 304с.
36. Колпаков В.М. Теорія і практика прийняття управлінських рішень[текст] : Навчальний посібник/ В.М. Колпаков.- К.: МАУП, 2011. - 253с.
37. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування : навч. посіб. / Л. В. Литвинова. - К. : НАДУ, 2013. - 72 с.
38. Неліпа Д.В. Організаційно-правові засади державної служби в Україні. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
39. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне управління»: наукова розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. - К.: НАДУ, 2011. - 56 с.
40. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку: Навч. посібник / Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плахотнюк та ін.; За заг. ред. Н. Р. Нижник. - К.: ЗАТ "Нічлава", 2003. - 288 с.
41. Петроє О. М. Соціальний діалог у державному управлінні: європейський досвід та українські реалії : монографія / О. М. Петроє. - К. : НАДУ, 2013. - 304 с.
42. Північноатлантичний альянс: історія, функція, структура та відносини з Україною: / Кол. авт.; за заг. ред. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 592 с.
43. Права людини та підзвітність органів влади в Україні / Ред. Ю. Саєнко. – К.: Фоліант, 2003. – 184 с.

44. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку [Текст] : навч. посіб. / Т. К. Гречко, С. А. Лісовський, С. А. Романюк, Л. Г. Руденко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т географії НАН України. - Київ : [б. в.] ; Херсон : Грінь Д. С., 2015. - 264 с.
45. Саймон Г. Адміністративна поведінка. Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. / Герберт Саймон. – К.: АртЕк, 2001. – 392 с.
46. Фіолевський Д., Лобанцев С., Мезенцев Є. Державна виконавча служба в Україні: Навч. посіб. – К.: Алерта, 2004. – 564 с.
47. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України. Практичний посібник / [Чемерис А.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 80 с.
48. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів всіх форм навчання за спеціальністю 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)») / С.І. Чернов, С.О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 97 с.
49. Цветков В.В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект).- Харків, 1996.
50. Чорнобиль І. Є. Організація діяльності державного службовця [Текст] : навч. посіб. / І. Є. Чорнобиль ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. - 131 с.
51. Шульга М.А., Зубчик О.А. Політичний менеджмент : навчальний посібник / М. А. Шульга, О. А. Зубчик. - К. : Академвидав, 2013. - 160 с.
52. Шульга М.А. Соціально-політичне управління. Навчальний посібник / М.А. Шульга. - К.: Центр учбової літератури, 2008. – 248 с.